

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci žalobce **M. J.**, zastoupeného JUDr. Tomášem Markem, advokátem se sídlem Jihlava, Havlíčkova 1400/29, proti žalovanému **Krajskému úřadu Kraje Vysočina**, se sídlem Jihlava, Žižkova 57, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2015, č.j. KUJI 63525/2015, ODSH 983/2015 Ko/Odv,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 23. 9. 2015, č.j. KUJI 63525/2015, ODSH 983/2015 Ko/Odv, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta JUDr. Tomáše Marka.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Obecního úřadu Ježená (coby silničního správního úřadu) ze dne 16. 7. 2015, č.j. SP001/2015, jímž bylo o žádosti žalobce o odstranění pevných překážek z veřejně přístupné účelové komunikace (dle § 29 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích)

nacházející se na pozemcích p. č. 1226 a 1230 v katastrálním území Ježená (všechny níže citované pozemky jsou ve stejném katastrálním území, dále proto soud bude uvádět pouze parcelní čísla) rozhodnuto tak, že se odstranění pevných překážek nenařizuje.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[2] Ve včas podané žalobě žalobce namítl, že obecní úřad vydal nepřezkoumatelné rozhodnutí, neboť se v odůvodnění vůbec nezabýval pevnými překážkami na předmětných pozemcích a převážně pouze konstatoval svoje domněnky, které ze spisu nevyplývají.

[3] Od roku 2002 do roku 2013 stavěl žalobce rodinný domek na pozemku p. č. 1228. Jako jedinou přístupovou cestu využívali žalobce i stavební společnosti veřejně přístupné účelové komunikace na pozemcích p. č. 1230 a 1226 (speciálně vytvořen při pozemkových úpravách, aby měl žalobce přístup k domu). Obec jako vlastník komunikace s příjezdem vyslovila souhlas. Tyto komunikace využívali i jiní, jejich výpovědi však správní orgán neprovedl.

[4] Stav komunikací se postupně zhoršoval (keře, kamení, hlína, skládka) i kvůli malé frekvenci provozu a dále v důsledku jejich používání těžkou zemědělskou technikou. Obec s tím nic nedělala, ač na to byla opakovaně upozorněna. Postupně se překážky začaly částečně objíždět. Je proto nepravdivé tvrzení, že neužíváním komunikace a stále se rozrůstajícím lesem došlo k samovolnému posunu komunikace na vedlejší pozemek p. č. 1209. Komunikace vede po pozemku p. č. 1230, z této se odchyluje pouze kvůli pevným překážkám, které brání obecnému užívání komunikace. Je nemožné, aby protiprávní postup vlastníka – obce, která v rozporu se svými povinnostmi neudržovala cestu přístupnou a bez překážek, ospravedlnil nastalý protiprávní stav, tedy zarostlou, popř. zasypanou cestu. Vznik komunikace na pozemku p. č. 1209 není nijak doložen.

[5] Správní orgán se nevypořádal s rozpornými vyjádřeními obce v průběhu správního řízení. Ani neodůvodnil, proč někde komunikace je a jinde není. Ke zjištění skutečného stavu mělo být nařízeno místní šetření, kde by se jasně prokázala existence komunikace jak na pozemku p. č. 1230, tak p. č. 1226.

[6] Nedostatečná jsou zjištění ohledně komunikace na pozemku p. č. 1226. Komunikaci nepoužívá pouze žalobce. Správní orgán neprovedl zaměření pozemku, chybí tak podklad pro závěr, že komunikace vede mimo uvedený pozemek.

[7] Všechny znaky veřejně přístupné účelové komunikace jsou splněny: plnění účelu podle zákona o pozemních komunikacích, stálost a patrnost v terénu (to i na místech, kde jsou keře), souhlas vlastníka s obecným užíváním cesty (souhlas byl dán, není o tom sporu, spor starosty obce a žalobce by neměl hrát roli), nutná komunikační potřeba (není alternativa, někteří vlastníci okolních pozemků již vyslovili nesouhlas s užíváním jejich pozemků).

[8] Otázka obecného užívání byla nesprávně vyhodnocena. Obecní úřad se pevnými překážkami nezabýval vůbec, žalovaný je označil za změnu profilu, který nemůže být pevnou překážkou. Pevnou překážku definuje § 29 zákona o pozemních komunikacích.

[9] Odvolávání se na § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), a na § 19 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je ryze účelové. Vzhledem k pevným překážkám je žalobci bráněno komunikaci užívat, neboť aby splnil povinnost přizpůsobit se stavu komunikace, musí vozidlo zastavit, ale potom již komunikaci nevyužívá, ač mu k tomu právo svědčí. Hovořit o stavebním stavu účelové komunikace je sporné, neboť nejde o stavbu. Je divné, proč se správní orgán nezabývá příčinami vzniku pevných překážek, viditelně došlo k poškození majetku obce Ježená a k ohrožení majetku (auta, koně) ostatních osob, které chtějí cestu užívat. Silniční správní úřad nechal situaci zajít tak daleko, že komunikaci nelze normálním osobním vozidlem použít, a pouze konstatuje, že komunikace je vhodná pro terénní vozy, a to ještě s velkou opatrností.

[10] Žalovaný se s odvolacími námitkami nevypořádal dostatečně, pozměnil jejich formulaci a význam, protože část námitek zůstala nevypořádaná.

[11] Ve správním spisu jsou založeny mapy vytisknuté z katastru nemovitostí, k těm nutno uvést, že nejsou datovány, zobrazují pouze část komunikace, příp. cesta na nich není přes koruny stromů vůbec vidět. Přesto správní orgán dovozuje, že žalobce k příjezdu využívá i jiné pozemky a spornou cestu pohltit les, aniž by pro taková tvrzení měl důkaz. Rovněž nelze akceptovat názor, že zde není nezbytná komunikační potřeba, pokud si žalobce zajistil jinou cestu, protože ta původní mu byla znemožněna překážkami.

[12] Dále je otázkou, s čím správní orgán porovnává mapy, když nebylo provedeno navrhované zaměření pozemků p. č. 1226 a 1230. Fotografie na internetových stránkách katastrálního úřadu mají pouze informativní charakter, avšak správní orgán z nich vychází.

[13] Není pravdou, že komunikace vyšla z užívání. Žalovaný zaměňuje příčinu a následek. Je logické, že vzrostlý keř se obejde. Obec nemůže protiprávním konáním ospravedlňovat protiprávní stav, který vznikl právě protiprávním chováním obce.

[14] Jeví se jako nadbytečné zkoumat nutnou a nenahraditelnou komunikační potřebu, když vlastník fakticky věnoval tuto komunikaci do veřejného užívání.

[15] Další nedostatek je v tom, že žalovaný hodnotil existenci komunikace ke dni svého rozhodnutí. Stav komunikace se v posledních letech významně zhoršil, správní orgán měl stálost a zřetelnost posuzovat dle stavu v době, kdy bylo pevnými překážkami zabráněno užívání.

[16] Správní orgán tak nezjistil skutečný stav věci, o němž není pochyb. Obec jako správce komunikace má povinnost zajistit existenci účelové komunikace, která již existuje. Obec nechala zřejmě původní komunikaci protiprávně (nesprávnou nebo liknavou údržbou) posunout oproti původní komunikaci. I když to nebylo hodnověrně zjištěno, může tomu tak být. Pokud v důsledku porušení povinnosti správce došlo k tomu, že je komunikace aktuálně nepoužitelná, nezbavuje ho to povinnosti účelovou komunikaci zachovat. Má k tomu v podstatě dvě možnosti: a) zprůchodnit původní komunikaci; b) pokud je vyježděná jiná cesta, nechat ji zaměřit a prostřednictvím správního řízení zajistit řádný přístup touto novou komunikací.

[17] Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[18] Ve vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a pouze zopakoval, že k nemovitosti žalobce vede veřejná komunikace a následně cesta, kterou nikdo nepopírá a jejímuž užívání nikdo nebrání. Účelovou komunikaci není její vlastník povinen udržovat sjízdnou, v zásadě musí pouze strpět obecné užívání komunikace. Uživatel komunikace se musí přizpůsobit jejímu stavu. Samotná změna profilu cesty není pevnou překážkou. Žalobce formálně brojí proti rozhodnutí žalovaného, ale jádro sporu tkví v neoprávněném požadavku žalobce na opravu účelové komunikace z prostředků obce Ježená. O investicích do obecního majetku rozhoduje samospráva obce a žalovaný do výkonu samostatné působnosti obce nemůže zasahovat.

[19] Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

[20] V podání ze dne 28. 4. 2016 žalobce předně namítl, že tvrzení o nové sjízdné komunikaci nemá oporu ve spise. K odkazu žalovaného na § 18 odst. 1 zákon o silničním provozu uvedl, že právě kvůli pevným překážkám nelze spornou komunikaci používat obvyklým způsobem a plnit povinnosti dle citovaného ustanovení. Žalobce se nedomáhá určení lhůty k odstranění překážky. Tvrzení o skutečném jádru sporu je nepravdivé, svědčí o argumentační nouzi žalovaného a o jeho nadřazeném postoji k žalobci, kterého žalovaný před ostatními dehonestuje.

V. Posouzení věci soudem

[21] Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí silničního správního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**.

[22] V posuzované věci se žalobce domáhal toho, aby silniční správní úřad nařídil obci Ježená jakožto vlastníku veřejně přístupné účelové komunikace odstranit pevné překážky v podobě kamení, porostů a skládky z účelové komunikace, kterou žalobce používal jako přístupovou cestu ke svému rodinnému domu.

[23] Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 11. 2007, č. j. 6 Ans 2/2007-128, č. 1486/2008 Sb. NSS, ustanovení § 29 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích, které svěřuje příslušnému silničnímu správnímu úřadu pravomoc nařídít odstranění pevné překážky z pozemní komunikace, se vztahuje i na veřejně přístupné účelové komunikace (navzdory výslovnému znění zákona). Řízení o odstranění pevné překážky z veřejné pozemní komunikace lze zahájit i na návrh osoby, která tuto komunikaci pravidelně užívá z naléhavé komunikační potřeby, tedy zejména pokud daná komunikace zajišťuje

přístup k nemovitostem vlastněným či užívaným touto osobou nebo podmiňuje určitý způsob využívání těchto nemovitostí. Působnost obecního úřadu jakožto silničního správního úřadu „ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací“ v sobě zahrnuje i pravomoc tohoto silničního správního úřadu v pochybnostech posoudit, zda se jedná o veřejně přístupnou účelovou komunikaci, či o neveřejnou účelovou komunikaci umístěnou v uzavřeném prostoru či objektu. Vystane-li otázka charakteru účelové komunikace v řízení o návrhu na odstranění pevné překážky z této komunikace, posoudí ji silniční správní úřad jako otázku předběžnou a v závislosti na tom o návrhu meritorně rozhodne. Ani případný závěr silničního správního úřadu o tom, že jde o neveřejnou účelovou komunikaci, nezabývá silniční správní úřad pravomoci, a tudíž ani povinností vydat rozhodnutí ve věci samé, jež může být předmětem dalšího přezkumu.

[24] Je nesporné, že podáním žádosti žalobce o odstranění pevných překážek došlo k zahájení správního řízení. Bylo správné, že silniční správní úřad nejprve posuzoval charakter sporné cesty (zda se skutečně jednalo o veřejně přístupnou účelovou komunikaci), jeho závěry (potažmo závěry žalovaného) ovšem soud nemůže aprobovat.

[25] Pozemní komunikace se rozlišují podle svého určení, dopravního významu a stavebně-technického vybavení na čtyři kategorie: dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace. Na rozdíl od ostatních kategorií pozemních komunikací, pro účelové komunikace platí, že jejich vlastníkem může být i osoba soukromého práva a rovněž o jejich vzniku nerozhodují správní orgány, vznikají tedy přímo ze zákona při naplnění jejich definičních znaků. Ex lege pak účelové komunikace rovněž zanikají.

[26] Účelové komunikace se dále člení na veřejně přístupné a veřejně nepřístupné. Judikatura postupně vytvořila definici veřejně přístupné účelové komunikace. Cesta je veřejně přístupnou účelovou komunikací, splňuje-li kumulativně všechny tyto znaky: 1) jedná se o v terénu zřetelnou a trvalou dopravní cestu určenou k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti, 2) slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků, 3) vlastník komunikace souhlasil s jejím obecným užíváním, 4) je komunikačně nezbytná a 5) spojení není zajištěno soukromoprávním institutem, jako například zřízením věcného břemene (služebnosti) či prostřednictvím individuálních souhlasů apod. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[27] V nynější věci silniční správní úřad (resp. žalovaný) konstatoval, že pouze část sporné cesty je veřejně přístupnou účelovou komunikací, v té zbylé buď cesta zanikla (a vedle se vytvořila cesta nová), nebo chybí znak komunikační nezbytnosti. Žalobce v žalobě namítl, že pro uvedené závěry chybí ve správním spisu opora, čemuž musel soud přisvědčit.

[28] Předně je nutno odmítnout názor žalobce, že žalovaný neměl posuzovat stav sporné cesty k datu svého rozhodování, nýbrž měl jít do minulosti, posuzovat ji v době, kdy se namítané překážky začaly objevovat. S tím by bylo možné souhlasit tehdy, pokud by např. krátce před místním šetřením (které zde ani nebylo provedeno) někdo cestu schválně rozorál, aby nebyla patrná, anebo by protiprávním chováním (umístěním závor) bránil jejímu užívání

a cesta by v mezidobí takto nuceně zarostla trávou. V nynější věci je dle soudu situace jiná a jak prokazuje i fotodokumentace doložená žalobcem ve správním řízení, sporná cesta je ještě pořád poměrně dobře viditelná. Nelze totiž zapomínat, že existence veřejně přístupné účelové komunikace je proměnlivá a to, že kdysi někudy vedla cesta, nestačí, pokud ona cesta již není zřetelná (samozřejmě, vyjma některých mimořádných situací právě zmíněných).

[29] Stejně tak je nutno korigovat názor žalobce o nikoliv nezbytném zkoumání komunikační potřeby, byl-li dán souhlas s obecným užíváním komunikace. Byť je sporná cesta na pozemcích ve vlastnictví veřejnoprávní korporace (obce), přesto nutno znak komunikační nezbytnosti ověřovat. Ustálená judikatura trvá v případě sporu na naplnění obou znaků současně – jak souhlasu vlastníka, tak komunikační potřeby (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 2 As 84/2010-128, nebo ze dne 30. 11. 2015, č. j. 6 As 213/2015-14, č. 3371/2016 Sb. NSS).

[30] Tvrzení žalovaného, že cesta na pozemku p. č. 1226 není veřejně přístupnou účelovou komunikací, neboť žalobce k příjezdu ke své nemovitosti využívá i jiné pozemky, zejména pozemky p. č. 1221, 1224 a 1229, s odkazem na vyježděné koleje viditelné na ortofotomapách, je však zcela nepodložené. K tomu, aby bylo možné určitou cestu označit jako alternativu k sporné cestě a dovést tak absenci komunikační nezbytnosti, je třeba, aby tato jiná cesta měla jistou kvalitu a byla skutečně ekvivalentní alternativou.

[31] Především musí alternativní cesta reálně existovat v terénu. Nelze tedy vlastníky dotčených nemovitostí odkazovat například na to, že mohou užívat k přístupu pozemek obce, který je sice veden jako cesta v pozemkových knihách či starých mapách, i tvarem tomuto účelu odpovídá, avšak ve skutečnosti již jeho komunikační funkce dávno zanikla a na místě bývalé cesty je vzrostlý les či požární nádrž. Silniční správní úřad také nemůže vlastníky zpřístupňovaných nemovitostí nutit, aby (dosud neexistující) alternativní cestu sami vybudovali nebo aby ji stavebně zlepšovali tak, aby mohla nutnou komunikační potřebu teprve po takovémto zásahu naplnit.

[32] Dále je nutno pamatovat na ochranu vlastnického práva a proporcionalitu jeho omezení. Komentářová literatura vysloveně uvádí jako druhou podmínku alternativní cesty, že se musí nacházet ve vlastnictví veřejnoprávní korporace, tedy státu, kraje nebo obce (Černínová, M.; Černín, K.; Tichý, M. *Zákon o pozemních komunikacích: komentář*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2015.). Toto pravidlo se vztahuje k situaci, kdy je sporná cesta ve vlastnictví soukromé osoby (jak je zřejmé z kontextu komentáře). Bezesporu jej lze použít *mutatis mutandis* i na nynější případ, v němž je naopak sporná cesta ve vlastnictví veřejnoprávní korporace (obce) a údajná alternativní cesta ve vlastnictví soukromých osob. Uvedené je odrazem odlišného chápání vlastnického práva v případě veřejnoprávní korporace a soukromých osob (k tomu viz také shora citovaný rozsudek č. j. 2 As 84/2010-128 odkazující na nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06).

[33] Rovněž je nutno zkoumat fyzickou i právní způsobilost alternativní cesty. Fyzickou způsobilost se míní jednak to, zda obě cesty existují v terénu, a dále zda vzhledem ke svým parametrům (šířka, sklon, typ povrchu) jsou obě schopny sloužit tomu typu dopravy, který je pro zpřístupňované nemovitosti nezbytný. U právní způsobilosti je nutno zkoumat zejména to, zda u alternativního přístupu lze uvažovat o alespoň konkludentním souhlasu vlastníka

s obecným užíváním (a může tak jít o veřejnou cestu). Plnohodnotnou alternativou sporné cesty nemůže být pouhá výprosa, kdy vlastník určitého pozemku kvůli sporům o užívání sporné cesty nechal z dobré vůle užívat svůj pozemek jako dočasný a nouzový přístup k dotčeným nemovitostem. V úvahu je však potřeba vzít i hlediska další, zejména zda užívání jedné ze sporných cest nebrání nějaké obecné právní omezení, např. ochranné pásmo. Posouzení fyzické a právní způsobilosti obou sporných cest vyžaduje tedy od silničního správního úřadu poměrně komplexní úvahu. V uvedeném případě proto nelze pouze odkazem na vyfocené vyježděné koleje dovozovat existenci alternativní cesty – mohlo jít o výjimečné užití dané trasy, které po několika dnech zase zaniklo (tzv. cesty senové).

[34] Správní orgány se přitom v podstatě nezabývaly tím, kdo pozemky vlastní. V době rozhodování soudu byl dle katastru nemovitostí vlastníkem pozemku p. č. 1224 L. Z. a pozemku p. č. 1229 Ing. L. H., zatímco sporná cesta leží na pozemcích ve vlastnictví obce Ježená. I žalobce v žalobě uvedl, že vlastníci L. Z. a Ing. L. H. vyjádřili kvalifikovaný nesouhlas s ježděním po jejich pozemcích. Byť jde o tvrzení uplatněné až v žalobě, faktem zůstává, že řádná úvaha správních orgánů na téma alternativní cesty zcela chybí. V takové situaci rozhodně nelze označit tyto jiné trasy jako alternativu k sporné cestě.

[35] Stejně tak je lichý argument, že daný úsek cesty slouží výhradně k příjezdu k žalobcově nemovitosti, protože není dán veřejný zájem. Zde je nutno rozlišovat obsluhované nemovitosti a okruh osob, které mohou komunikaci se souhlasem vlastníka užívat. Dle citované komentářové literatury i spojnice jediné nemovitosti s jinými pozemními komunikacemi splňuje znak zákonného účelu, a proto v určitých případech může být účelovou komunikací – pokud budou splněny i další znaky. Pokud dá vlastník souhlas s užíváním komunikace neurčitému okruhu osob (znak obecného užívání), není důvod vyloučit veřejně přístupnou účelovou komunikaci pouze z toho důvodu, že komunikace obsluhuje jedinou nemovitost.

[36] Pokud jde o úsek sporné cesty (u žalovaného označen jako úsek č. 3), který měl vyjít z užívání a zarůst, přičemž se měla vytvořit nová část cesty o pár metrů dál, ani zde správní orgány nedostály své povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jako hlavní problém zde soud vidí to, že žalovaný připouští, že „nová“ část cesty vede po pozemku p. č. 1209, aniž by se tím nějak dále zabýval. I při vědomí, že zejména v malé obci může být znalost místních poměrů velmi významná a ne vždy je potřeba místního šetření (tak tomu ovšem v dané věci nebylo), přesto není soudu zřejmé, z čeho žalovaný dovodil, že část cesty vede po jiném pozemku (místo p. č. 1230 po p. č. 1209). Přitom postavit tuto informaci najisto je mimořádně důležité, protože dle katastru nemovitostí vlastní (a patrně i v době rozhodování správních orgánů vlastnil) pozemek p. č. 1209 Ing. L. H., tedy osoba odlišná od vlastníka p. č. 1230, jímž je obec Ježená. Pokud by cesta skutečně vedla po pozemku p. č. 1209, bylo by nutno posoudit, zda splňuje všechny znaky veřejně přístupné účelové komunikace, což žalovaný neučinil. Místo toho v závěrečném shrnutí uvádí: „Dále je ze spisového materiálu prokázáno, že účelová komunikace částečně změnila svou polohu oproti poloze uváděné v katastru nemovitostí, tedy původní komunikace zanikla a vedle ní (cca 5 m) se vytvořila nová, která jak již bylo uvedeno, je prokazatelně sjízdná a schůdná.“ Nebo na str. 6, kde žalovaný tvrdí, že „[e]xistenci nové účelové komunikace nikdo nepopírá a nikdo jejímu užívání nebrání“.

[37] Správní orgány by i přes svou znalost místních poměrů neměly opomíjet, že jejich rozhodnutí musí obstát v případném přezkumu, a to zpravidla před orgány, které takovou místní znalost nemají. V daném případě by bylo nanejvýš vhodné učinit obsahem správního spisu alespoň schematický vytyčovací náčrt, aby nebyly pochybnosti o tom, kde se různé rozebírané úseky nacházejí. Do tohoto náčrtu či přímo do ortofotomapy by pak bylo vhodné nastínit místa pořizovaných fotografií, aby bylo lze jednotlivé fotografie ztotožnit s místy jejich pořízení, a dále (a to zejména), aby bylo postaveno na jisto, kde se jaké konkrétní překážky nacházejí. Takový podkladový materiál však v projednávané věci chybí.

[38] Zde je též nutno zdůraznit, že pokud se některá část komunikace nachází na jiných pozemcích než doposud, nelze bez dalšího konstatovat, že takovou komunikaci nikdo nezpochybňuje a nikdo jejímu užívání nebrání. Takovému závěru by nutně mělo předcházet podrobné ověření, zda tomu tak skutečně je. Lze pouze souhlasit se žalobcem, že mapové podklady ve správním spise jsou prakticky nevypovídající.

[39] Soud tímto přitom nikterak nepředjímá, zda má být žádosti žalobce vyhověno. Žalovaný uvedl, že i kdyby konstatoval existenci veřejně přístupné účelové komunikace, i tak by žádosti nebylo možné vyhovět, protože namítané překážky nejsou pevnými překážkami ve smyslu § 29 zákona o pozemních komunikacích. K tomu nutno poznamenat, že žalovaný se posouzení pevných překážek věnoval pouze velmi povrchně, tudíž nedostatečně. I přírodní překážky (kámen, kmen stromu) mohou představovat pevnou překážku, pokud je na komunikaci umístil někdo schválně (viz Černín, K. *Překážky na veřejných cestách*. In: Moderní obec. Dostupné online na <http://moderniobec.cz/prekazky-na-verejnych-cestach/>). Soud proto uzavírá, že jak závěr o (částečné) neexistenci veřejně přístupné účelové komunikaci, tak závěr o absenci pevné překážky nejsou řádně odůvodněny. Napadený výrok o nenařízení odstranění pevné překážky z pozemní komunikace tak nemohl obstát.

[40] Současně soud považuje za důležité připomenout (jak učinily i správní orgány), že dle právního stavu účinného do 30. 12. 2015, na rozdíl od ostatních kategorií pozemních komunikací (místní komunikace, silnice a dálnice), jejímiž vlastníky jsou obce, kraje a stát, byli vlastníci veřejně přístupné účelové komunikace (resp. pozemku pod ní) povinni v zásadě strpět jen její obecné užívání, tedy žádným způsobem nebránit ostatním uživatelům této komunikace ve výkonu jejich oprávnění používat veřejnou cestu obvyklým způsobem a k obvyklému účelu, zatímco vlastníci ostatních kategorií pozemních komunikací jsou povinni o tyto komunikace aktivně pečovat tak, aby byla zajištěna jejich schůdnost a sjízdnost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, č. j. 5 As 3/2009-76).

[41] Žalobce by tak dle soudu překračoval mez svých subjektivních oprávnění, pokud by po obci Ježená požadoval vyčištění sporné cesty, příp. zaměření cesty nové. Vyčistit celou spornou cestu by dle soudu mohl požadovat pouze v situaci, kdy by k jejímu znečištění (zneprůjezdnění) došlo z vůle obce (záměrně). I soud je toho názoru, že pravidelně užívaná cesta jen tak lehce nezaroste stromy. A k zaměření nové cesty a k zajištění jejího přístupu je nutno zopakovat, že veřejně přístupná účelová komunikace vzniká *ex lege* naplněním všech shora citovaných znaků, nikoliv rozhodnutím správního orgánu. Správní orgán by zde mohl toliko ověřit souhrn definičních znaků komunikace.

[42] Pouze *obiter dictum* soud poznamenává, že ani případný závěr, že se o veřejně přístupnou účelovou komunikaci nejedná, neznamená definitivní zamezení přístupu k nemovitosti žalobce. Jsou zde i jiné možnosti, jako např. zřízení věcného břemene za náhradu, příp. odkoupení pozemků.

VI. Závěr a náklady řízení

[43] Z výše uvedených důvodů soud shledal rozhodnutí žalovaného nezákonným. Proto jej zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[44] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[45] Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna žalobcova advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika ze dne 28. 4. 2016) a tři režijní paušály, ve výši 3 x 3 100 Kč a 3 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 10 200 Kč. Protože žalobcův advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2 142 Kč, odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč.

[46] Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 15 342 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. prosince 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu